35e jaargang N° 3: mei/juni 1983.

DE NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN

NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

35e jaargang nr. 3 mei - juni 1983

Het hart moet niet
aan vergankelijke goederen hangen.
Wie bezit, lere verliezen,
wie gelukkig is, lere de smart kennen.

Braut von Messina

WEL EN WEE VAN ONZE VOOROUDERS IN DE 17e EEUW (8)

Opvallend is dan ook hoeveel ververs en glazenmakers er waren. Zij hadden druk werk.
De daken waren van riet en stro. Pannendaken waren uitzonderingen. Ook de kerken moesten het zonder een pannendak stellen en hadden een leien dak; vandaar dat het beroep van leidekker tamelijk veel voorkwam.
De vloeren in de boerenhuizen waren veelal van aarde of leem en daar werd dan zand op gestrooid. De deftige gezinnen hadden een tegelvloer. Matten waren nog uitzonderingen, die deden in de 18e eeuw hun intrede.
De muren moesten het zonder behang stellen en waren gewit. Gordijnen begonnen in de Gouden Eeuw in de mode te komen. Zo was het ook met de kleden over de tafel, spreien over de bedden enz. De meubelmakers hadden in die tijd nog niet de boerinnen tot klant, want kisten en schamels waren er om op te zitten. Deze kisten waren practisch, want ze dienden tevens als opbergplaats voor kleding en gereedschappen. Spinnewielen waren in alle boerengezinnen aanwezig en de boerenvrouwen en -meisjes hebben veel tijd daarbij doorgebracht. De borden en lepels waren van hout, hoewel er tinnen borden in de mode kwamen.
Toch waren er ook wel dingen, waar de vrouwen van nu jaloers op kunnen zijn. Zo b.v. het beddegoed. Bedden waren er in overvloed. Trouwens, het aantal bedden en etensborden duidt erop dat er vaak gasten kwamen, die bleven overnachten, want hoe is het anders mogelijk dat in een gezin van man, vrouw, vier kinderen en een knecht niet minder dan acht bedden werden aangetroffen, terwijl de inboedel uiterst sober was en slechts acht koeien werden gemolken?
We nemen aan dat de man en de vrouw bij elkaar in de bedstee sliepen, twee maal twee kinderen samen en de knecht alleen. Dat is dus vier bedden en vier over!
Kussens en kussenslopen, dekens, lakens en tafellakens enz.

waren er ook altijd in overvloed, evenals "neusdoeken" en hemden. Wanneer alle gezinsleden elke dag één zakdoek nodig hadden dan bleef er nog een tiental in de kast, zodat we moeten aannemen, dat deze "neusdoeken" ook voor de gasten bestemd waren.

(wordt vervolgd)

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

TWEEDE GENERATIE (VERVOLG)

Zie blz. 39 "Tynge" maart - april 1983

Jan Willems Nijdam, geboren omstreeks 1595, overleden 1654 op Nijdamstra-state, was ongehuwd en woonde met Gerben Willems bij Idsert Willems in.
Op 12.5.1639 bekenden Outger Alberts en Hil Idzes te Irnsum, 25 goudguldens schuldig te zijn aan Gerben en Jan Willems te Nijdam (Rauwerderhem U 4, blz. 26).
Op 6.5.1643 waren Ids Birdes en Sij Doothes te Irnsum 200 goudguldens schuldig aan hun ooms, de gebrs. Nijdam (Rauwerderhem U 4).
Op 5.4.1653 bekenden Jan Claesen, mr. snijder, en Naneke Roberts te Irnsum 50 goudguldens schuldig te zijn aan de beide broers. Op dezelfde dag waren ook Jacob Abrahams en Antie Saeckes 400 goudguldens schuldig (Rauwerderhem U 4, blz. 169 en 170).
Uit deze acten blijkt reeds dat de beide vrijgezellen goed bij kas zaten, iets wat we ook kunnen constateren uit de inventarisatie die na het overlijden van Jan Willems op Nijdamstra-state werd gehouden (Idaarderadeel J. 8).
Idsert Willems Nijdam, geboren omstreeks 1600, overleden 5.1.1672 op Nijdamstra-state, trouwde omstreeks 1635 met Sibbeltie Claessen, dochter van Claes Piers en Antje Idzes (Wiglema?), geboren omstreeks 1610 en overleden tussen 1649 en 1653.
In de Ned.Herv. kerk te Grouw bevond zich enige jaren geleden nog een grafzerk met het opschrift:

> "Anno 1672 den 5 Januarius is in Den Heere
> gerust/Den eersamen Idsert Willems Nijdam/
> out 71 iaer/en de Leit alhier begrauen.

In het jaar 1642 kochten Idsert Willems en Sibbeltie Claessen een aandeel in Nijdamstra-state van Pieter Outger en Meijnert

Alberts, dat zij van hun moeder Antie Willems Nijdam hadden geërfd (Idaarderadeel N. 1).
Op 3.6.1644 kochten Idsert Willems en zijn vrouw het deel van de onder curatele gestelde Gerlef Alberts, broer van de bovengenoemden, in Nijdamstra (Idaarderadeel N. 1).
In september 1644 wordt Idsert Willems genoemd als kerkvoogd te Grouw.
In april 1649 kochten Idsert Willems en zijn vrouw het part van Meijnert Willems te Nijdamstra (Idaarderadeel N. 1).
Op 7.5.1653 kocht Idsert Willems voor 175 goudguldens het erfdeel van Dieuw Alberts (dochter van Antie Willems Nijdam).
Op 2.10.1667 wordt Idsert Willems genoemd bij de inventarisatie van de door zijn schoonmoeder Antie Idzes nagelaten goederen. Uit de boedelbeschrijving blijkt dat Sibbeltie Claessen als broers en zuster had: Pier, Ids, Dirk, Ede, Rienk en Hiltje (Idaarderadeel J. 10 fol. 236).
Op 3.1.1668 kocht Idsert Willems het deel van Claes Meijnerts in Nijdamstra (Idaarderadeel N. 1).
Op 25.8.1669 wordt Idsert Willems genoemd bij de boedelscheiding na het overlijden van zijn zwager Ids Claessen te Friens (Idaarderadeel J. 10 fol. 379).

Kinderen van Idsert Willems en Sibbeltie Claessen waren:

Claes Idserts
Nienke Idserts
Geertje Idserts
Jetske Idserts
Sibbeltie Idserts.

Idsert Willems was tot aan zijn overlijden boer op Nijdamstra-state.

Antie Willems Nijdam,,geboren omstreeks 1580, overleden vóór 1654 te Irnsum, huwde in Rauwerderhem met Albert Outgers, zoon van Outger Meijnerts, geboren omstreeks 1570 te Rauwerd en overleden vóór 1620 te Irnsum; trouwde voor de tweede keer 3.9.1621 te Rauwerderhem met Boothe Jacobs, geboorte- en overlijdensdatum onbekend.
Op 20.4.1642 bekenden Boothe Jacobs en Antie Willems 100 carolusguldens schuldig te zijn aan Douwe Abes te Irnsum en 100 goudguldens aan Douwe Ulbes te Leeuwarden (Rauwerderhem U 3). Op 25.1.1643 waren zij 400 carolusguldens schuldig aan Pijter Alberts te Irnsum (Rauwerderhem U 3, blz. 172).

Wordt vervolgd

NIJDAM ETC.

Hij, die het Nijdamse geslacht
zo schoon heeft saamgelezen,
heeft ons op het idee gebracht:
Zijn er niet meer dan dezen?

Heet Andropov per toeval niet
Nidamsky van zijn eigen?
Kan 't zijn dat Reagan Newdam hiet,
Om maar van Begin te zwijgen.

Dan liepen zij de zonneschijn
als bloedverwanten tegen.
Ach - laat het niet van Nijdam zijn,
dan toch van Adamswege .....

o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o

FAMILIE - BERICHTEN

7-3-1983: Oosterlittens, Huylckensteinstraat 24:
25 JAAR GETROUWD
JEEP HEIDA en
IJTJE HEIDA - VLEER

21-4-1983: Bolsward, Cl. Fonteynstraat 35:
25 JAAR GETROUWD
LEO WIJNIA en
AUKJE VELLINGA

29-4-1983: Sneek, Napjusstraat 105:
40 JAAR GETROUWD
PIEBE NIJDAM en
BAUKJE NIJDAM

8-5-1983: Amersfoort, Heiligenbergerweg 80 C:
25 JAAR GETROUWD
REINDER WINIA en
EEFJE BOERSMA

9-5-1983: IJtens, Lewei 8
KLAAS van BEEM en
TINE van BEEM - WIJNIA
25 JAAR GETROUWD

10-5-1983: Oldeboorn, Fjûrlânswei 4:
25 JAAR GETROUWD
PIET BRAK en
HIJLKJE NIJDAM

19-5-1983: Uitwellingerga:
45 JAAR GETROUWD
JAN W.BOUMA en
AUKJE WIJNIA

7-3-1983: Joure:
Op 7-3-1983 overleed in het Prot. Chr. Verpleeghuis "De Flecke" te Joure AKKE WIJNJA-HOLKEMA, sedert 6-6-1979 weduwe van G.H. Wijnja, in de gezegende ouderdom van 87 jaar.

22-3-1983: Cornjum, Skrédijk 1:
Op 22-3-1983 overleed SIJE NIJDAM op de leeftijd van 47 jaar, na een huwelijk van 20 jaar met K.L. Nijdam-Hotsma.

8-5-1983: Wolvega:
Op 8-5-1983 overleed JOHANNES J. FLEER in de gezegende ouderdom van 84 jaar.

11-5-1983: Makkum:
Op 11-5-1983 overleed ANNA WIJNIA-GIETEMA, sedert 3-4-1959 weduwe van Sj.J. Wijnia, in de gezegende ouderdom van 85 jaar.

FAMILIE-NIEUWS

Ruim de helft van de beginnende ondernemingen sneuvelt. We proberen dit te beperken en als het mogelijk is de startende bedrijfjes te laten uitgroeien vertelt de heer W.Hendriksen, directeur van het Jonge Bedrijven Centrum Groningen. Dit centrum is gevestigd aan de Vechtstraat 64, een paar straten ten zuiden van het Hereweg-viaduct.
De centrale post van het J.B.C. wordt bemand door:
W. Hendriksen (directeur), W. Nijdam (administrateur) en M. Frima (secretaresse).

Henk Nijdam tweede
Henk Nijdam uit Haren legde in Utrecht tijdens de Nederlande universitaire schaatskampioenschappen voor sprinters beslag

op de tweede plaats. Nijdam won de 1000 meter in 1 minuut en 24.1 seconde, maar moest kampioen Hans Wijlens twee zeges toestaan op de 500 meter.

Oene Nijdam, Goutum

Een Goutumer merelpaar heeft een ongewone plaats gevonden om zijn kroost groot te brengen. Het heeft zijn nest gebouwd in een opgerolde tuinslang die aan de achtergevel van de woning van de heer Oene Nijdam hangt. Een veilige nestelplaats naar inmiddels is gebleken, want de drie jongen zijn tot dusver in goede welstand opgegroeid en kunnen bijna het nest verlaten. Dan breken voor de ouders misschien wat rustiger tijden aan, want nu moeten ze nog af en aan vliegen om de altijd hongerige jongen te voeden. Om de jongen tegen regen te beschermen heeft de heer Nijdam een dweil over de opgerolde slang gehangen, zodat de jonge merels lekker droog kunnen zitten. Dankzij dezelfde regen heeft Nijdam de slang niet nodig, zodat de merels er rustig hun kraamkamer in konden inrichten. Het ziet er voorlopig tenminste nog niet naar uit dat de tuin gesproeid zal behoeven te worden.

H.O.L.B.D.S. Haarlem

Verhip is dat een kip? Nee, het is banketbakker Nijdam uit de Kleine Houtstraat. Voor het oog van de fotograaf hipte Nijdam door de huiskamer. Zijn kunstje kreeg als titel: Gekipt voor U.
De 62-jarige Nijdam snoept graag en houdt evenzeer van een feestje. Zijn kunstje was al regelmatig een succesnummer op partijen. Maar liefst drie keer achter elkaar kan hij met zijn neus de grond raken, terwijl hij op zijn handen staat.
Omdat de huiskamer van de familie Nijdam deze dagen vol staat met eieren die over een maandje op moeten zijn, tipt de bakker niet met zijn neus tegen de grond doch eet hij een eitje. Drie, vier eitjes achter elkaar pakt hij met zijn lippen op en dat getuigt van smaak en van gevoel voor evenwicht.

A. en H. Nijdam, Groningen

Van vrachtwagentje tot wereldprimeur.
Unieke vinding: Onafhankelijk geveerde opleggers.
Met een vijftons vrachtwagentje begon A. Nijdam op 4 augustus 1935 aan het Groninger Schuitendiep met zijn beide zoons een transportbedrijfje. Dat bedrijf groeide na de oorlog onder leiding van H. Nijdam (65) uit tot het bekende inernationale

transportbedrijf, dat in 1964 "per ongeluk" in de kraanverhuur terecht kwam. Er moesten lange aardgasbuizen vervoerd worden. Voor de kruising van Rijn en Waal waren echter extra zware buizen nodig, die met een zware kraan van de wagens getild moesten worden. Dat was het begin van een onderdeel van het bedrijf, dat nu bij veel Stadjers niet meer valt weg te denken.
In december 1980 verhuisde het bedrijf naar een nieuw gebouw aan de andere kant van de Peizerweg, waar men naast een grote onderhoudswerkplaats ook een constructieafdeling voor opleggers inrichtte. En in die afdeling is de laatste jaren een unieke vondst gedaan, die door zoon Andries Nijdam met enige trots een wereldprimeur wordt genoemd.
Eind 1981 kon men de eerste onafhankelijk geveerde opleggers op de markt brengen. Een vondst die vorig jaar op de RAI voor het eerst is gelanceerd. Zelfs in Amerika hebben ze hiervoor grote belangstelling.

De geslaagde vlucht uit de Leeuwerikschool van Johannes (Han) Nijdam op 30 oktober 1944 met medewerking van Mevr. A. de Wilde - Faber

Abraham J. Nijdam en zijn toen 20-jarige zoon Johannes uit Heerenveen werden meegenomen bij een overval der Duitsers op de boerderij van familie in Oldeboorn waar zij waren ondergedoken. Ze belandden in het Leeuwarder huis van bewaring. De zoon was niet meer dan een onderduiker, die had geweigerd voor de Duitsers te werken, maar vader Nijdam zat zwaarder. Hij stond te boek als een spoorwegman, die geen medewerking wilde geven aan Duitse plannen tot ontmanteling van bepaalde delen van de lijn in Zuid-Friesland. Hij mocht dus gelden als een saboteur.
Na enkele dagen werd Han uit de cel gevist om in de Leeuwerikschool (Leeuwerikstraat), waar de Wehrmacht resideerde, corveedienst te doen. Toen het ploegje gevangenen lunchpauze had en Han op het schoolplein rondstapte, daagde een dame uit de belendende Kievitstraat op, die enkele boterhammen verstrekte. Han klampte haar aan en vroeg haar, of zij wellicht een familie De Vries kende van de zeilmakerij aan de Zuidergrachtswal. Het was zeer toevallig de enige naam van een gegarandeerd goede Leeuwarder, die hij in deze hem

onbekende stad wist te noemen. Van hem verwachtte hij hulp bij een ontsnappingspoging.
Tot zijn verrassing wist zij wie hij bedoelde. Zij haastte zich weg en een half uur later daagde de (nu 92-jarige) heer Jan de Vries op. Per fiets.
Kort daarna slaagde Han erin om met een snoekduik over het hek rond het plein weg te komen. Achterop het rijwiel van oom Jan onttrok Han zich aan de greep zijner bewakers.
En zo kwam de heer Nijdam enkele weken geleden voor de tweede maal terug in Friesland na ruim dertig jaar in Australië gewerkt te hebben aan inmiddels afgesloten en prima verlopen carrière. Samen met de heer en mevrouw De Vries en mevr. Oosterloo uit Vries, anno 1944 gastvrouw van de zich verschuilende Han, deed hij het verhaal over de school en oom Jan nog eens uit de doeken.
Wie was nu de hulpvaardige mevrouw uit de Kievitstraat?
Het was mevr. A. de Wilde - Faber, nu al weer 32 jaar inwoonster van Velsen.
Waarschijnlijk is het buurvrouw Jo Veenstra geweest die voor boterhammen heeft gezorgd, zo liet zij ons weten.
"Zij kwam althans bij me met een verhaal over een jongen, die een boodschap wilde laten overbrengen naar een sportzaak of iets dergelijks, maar ze wist niet welke zaak hij bedoelde. Ik ben er toen heen gegaan en vroeg aan zo'n kleine Oostenrijkse soldaat die wacht liep of ik even met die jongen mocht praten. Dat mocht en Han vertelde me, dat hij wou proberen eruit te komen, omdat hij zijn vader wilde helpen, die in de gevangenis zat", aldus mevr. De Wilde.
(De heer A. Nijdam werd bij "de overval" bevrijd; red.)
"Ik kende de familie juist zo goed, want bij Sake de Vries, de broer van Jan, heb ik vier jaar lang aan huis gewerkt. Ik ben op mijn fiets met kusjebanden gestapt en ben naar de zaak geraced. Toen Jan hoorde, wat er aan de hand was, is hij direct op pad gegaan", vervolgt ze haar verhaal.

(Overgenomen: Leeuwarder Courant)

G E N E A L O G I E

(Elfde generatie)

KINDEREN VAN WILLEM TJERKS VLEER en KLAARTJE IETSES JONGSMA:

- XI - 1473 b - IETSE WILLEMS VLEER; beroep: veehouder te De Kaag; geb. 8.02.1901 te Grouw; huwde 19.12.1947 te Roelofarendsveen met: WILHELMINA MARIA KOOL; geb. 19.12.1909 te Den Haag; dochter van Nicolaas Doe Wilhelmus Kool en Elisabeth Koolstra. Geen nakomelingen.

- XI - 1473 b - WIGLE TSJERK VLEER; beroep: journalist/genealoog; geb.10.04.1919 te Aduard; huwde 20.06.1950 te Roelofarendsveen met ELSA JAGERMAN; geb. 4.12.1920 te Leiden; dochter van Hendricus Franciscus Jagerman en Maria Bouwhuys.
Eén dochter: MARIKA KLARA; geb. 24.03.1951 te De Kaag.

ZOON VAN AREND JOHANNES VLEER en JANKE SIPKES BRAUNIUS:

- XI - 1476 b - JOHANNES ARENDS VLEER; beroep: architect; geb. 19.05.1895 te Langezwaag, overl. 25.03.1962 te St. Nicolaasga; huwde 3.01.1924 te Beetsterzwaag met: IEKE HERINGA; geb. 18.03.1897 te Kortezwaag.
Eén zoon: AREND JOHANNES; geb. 15.01.1925 te ?

KINDEREN VAN JOHANNES AUKES VLEER en YPKJEN MELLES REITSMA:

- XI - 1482 b - AUKE JOHANNES VLEER; beroep: pedel aan een universiteit; geb. 3.02.1888 te Offingawier; overl. 16.11. 1943 te Tilburg; huwde 12.09.1921 te Tilburg met: MARIA ELISABETH DE BEER; geb. 14.10.1888 te Tilburg; dochter van Joannes Franciscus de Beer en Maria Vermetten.
Eén dochter: MARIA YPKJE JACOBA; geb. 17.12.1922 te Tilburg. Zij huwde 26.10.1962 te Utrecht met haar neef JOZEPHUS FRANCISCUS ALFONSUS MARIA VLEER/eveneens arts van beroep.

- XI - 1482 b - MELLE JOHANNES VLEER;;beroep: winkelier; geb. 24.12.1890 te Offingawier, overl. 3.12.1964 te Ter Apel; huwde 12 11.1920 te Delfzijl met TIETJE GERRITS STOLT; geb. 8.11.1896 te Farmsum, overl. 20/8/6 te ~~Ter Apel~~ Winschoten; dochter van Gerrit Stolt en Lammechien Hansen.

Kinderen:
LAMMECHIEN; geb. 9.10. 1921 te Farmsum; huwde 4.11.1947 te Ter Apel met: HARM SANDERS van Zweeloo.

YPKJE RENSKJE; geb. 16.06.1923 te Ter Apel; huwde 8.11.1945 te Ter Apel met AALDERT WACHTMEESTER.

RENSKJE YPKJE; geb. 22.04.1925 te Ter Apel; huwde ? te Ter Apel met: AB VISSER.

GERRIT JOHANNES; geb. 29.07.1927 te Ter Apel; volgt.

JOHANNES AUKE; geb. 9.02.1930 te Ter Apel; ongehuwd.

AUKE; geb.? 1931 te Ter Apel; volgt.

KLAZINA ALIDA; geb. 19.11.1932 te Ter Apel; huwde ? te Ter Apel met: NANNO HOOIVELD (Vertegenwoordiger).

- XI - 1482 b - JACOB JOHANNES VLEER; beroep: kaasmaker; geb. 10.04.1892 te Sneek; overl. 9.12.1974 te Leeuwarden (St.Bonifacius Ziekenhuis); huwde 17.07.1915 te Drachten met (I): HINKE ROELFS SPOELSTRA; geb. 28.11.1890 te Boornbergum; overl. 15.12.1933 te Dronrijp; dochter van Roelf Spoelstra en Tietje Keidel.
Hij hertrouwde 20.07.1940 te Menaldum met (II): MAAIKE GERBENS DIJKSTRA; geb. 26.02.1893 te Hylaard, overl. 6.04. 1973 te Berlikum; eerder weduwe van Jan.D. Posthumus; dochter van Gerben Dijkstra en Lutske Tichelaar.
Kinderen:
ROEL JACOBS; geb. 13.06.1918 te Dronrijp; volgt.

~~J.R.P.; geb. ? te ? ; volgt.~~

- XI - 1482 b - LAURENS JOHANNES VLEER; beroep: Hoofdinspekteur van Politie in Nederl. Oost Indië; geb. 20.01. 1896 te Sneek; overl. 14.07.1965 te Tilburg; huwde 28.10. 1918 te Halsteren (Bergen op Zoom) met WILHELMINA MARIA VAN DORST; geb. 14.06.1892 te Halsteren bij Bergen op Zoom; overl. 6.05.1966 te Rosmalen; dochter van Pieter Jan van Dorst en Adriana Cornelia van den Aarssen.
Kinderen:
JOHANNES PETRUS; geb. 1.07.1922 te Meester Cornelis, volgt.

PETRUS AUKE; geb. 27.02.1924 te Meester Cornelis; overl. 19.06.1944 te IJsendijke, waar hij in de oorlog was ondergedoken.

MARIA YPKJE CORNELIA; geb. 11-12-1925 te Soekaboemi (Java); overl. 4.05.1935 te Padang.

JOZEPHUS FRANSISCUS ALFONSUS MARIA; geb. 22.02.1929 te Padang; volgt.

LAURENTIUS GIJSBERTUS SERAPHINUS MARIA; geb. 23.08.1934 te Pajacoenboen; volgt.

- XI - 1482 b - ERRIT JOHANNES VLEER; beroep: los werkman; geb. 31.05.1902 te Sneek; overl. 4.05.1978 te Terzool; huwde 12.06.1925 te Drachten met AUKJE SJOERDS SPIJKSTRA; geb. 25.03.1907 te Oudega (Sm.); overl. 16.04.1980 te ~~Terzool~~. WEIDUM, dochter van
Kinderen:
TRIENKE; geb. 24.07.1928 te Deersum.
JOHANNES AUKE; geb. 2.09.1932 te Deersum; volgt.

KINDEREN VAN JACOB AUKES VLEER en TRIJNTJE AGES KAMSTRA:

- XI - 1483 b - AUKE JACOBS VLEER; beroep: Hoofdonderwijzer; geb. 20.10.1895 te Sneek; overl. 18.01.1976 te Sneek; huwde 13.01.1921 te Sneek met: SIPKJE GERRITS DE VRIES; geb. 8.02.1898 te Sneek; dochter van Gerrit Jelles de Vries en Jeltje de Jong.
Kinderen:
JACOB AUKES: geb. 7.04.1924 te Tirns; volgt.

JELTJE; geb. 30.12.1926 te Tirns; huwde 2.10.1952 te Sneek met: HENDRIK BLIJHAM; leraar Lich. Oefeningen te Zwolle; geb. 23.01.1922 te Hoogezand.

GERRIT AUKES; geb. 8.04.1930 te Balk; volgt.

- XI - 1483 b - AGE JACOBS VLEER; beroep: onderwijzer; geb; 21.12.1898 te IJsbrechtum; overl. 15.10.1966 te Langweer; huwde 30.04.1953 te Langweer met: GEESKE HAARSMA; geb. 16. 05.1912 te Wartena; dochter van ? . Geen nakomelingen.

XI - 1483 b - JOHANNES JACOBS VLEER; beroep: commies bij de Directe Belastingen; geb. 17.09.1901 te Sneek; huwde 23.08. 1930 te Sneek met JANTJE HESSELS MIEDEMA; geb. 18.05.1901 te Sneek; dochter van Hessel Miedema en Trijntje Lammertsma.
Kinderen:
TRIJNTJE; geb. 17.07.1931 te Sneek; medisch analiste;

huwde met: HANS VAN TINTEREN; geb. 3.02.19.. te Amsterdam; analist Unilever te Oss.

BOUKJE; geb. 17.05.1934 te Sneek; medisch analiste; trouwde met GUUS KROT; verzekeringsinspekteur.

KINDEREN VAN JELLE AUKES VLEER en JACOBA ZILVERBERG:

- XI - 1488 b - AUKE JOHANNES VLEER; beroep: Meester in de Rechten; Officier in de Orde van Oranje Nassau; commissaris der Nederlanden van Sumatra; burgemeester van Enschede sinds 16.08.1965 en Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw; werd 21.12.1911 te Oude Bildtzijl geboren; overleed 9.10.1981 te Dalfsen. Hij huwde 13.08.1940 te 's Gravenhage met: AFKE ANNA VAN DER MEULEN; geb. 30.12.1921 in Indonesië; dochter van ? .
Kinderen:
JELLE FREERK ANTONIUS; geb. 4.12.1941 te ?

AAFKE ROMKJE; geb. 5.09.1944 te ?

FREERK SJOERD; geb. 20.02.1946 te ?

- XI - 1488 b - SIEGFRIED JACOB VLEER; beroep: notaris; geb. 31.08.1913 te Oude Bildtzijl; huwde 11.10.1939 te St. Annaparochie met: CAROLINE WILHELMINA SCHEFFER; geb. 11.06. 1915 te Emmen; dochter van ? .
Kinderen:
JANNEKE GERDA; geb. 7.08.1942 te Oldemarkt.

JACOBA ROMKJE; geb. 25.09.1943 te Oldemarkt.

JELLE AUKES JOHANNES; geb. 31.05.1949 te 's Gravenhage.

Voor aanvullingen op ontbrekende gegevens houd ik mij ten zeerste aanbevolen. Bij voorbaat HARTELIJK DANK!!!

C. v.d. S.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Bij het "ter perse gaan" van dit nummer had ik nog geen vervolg op "Leven in de Provence" van neef Tanis uit Frankrijk ontvangen. Jammer! Ik hoop dat vóór het verschijnen van de volgende "Tynge" de copij in mijn bezit is.

Red.

DE SCHOOL (2)

door G. Wagenaar, Canada

Ik herinner me nog heel goed, dat we in het begin van onze emigratie begonnen te praten over eventueel op te richten christelijke scholen. Het kon toen alleen maar praten zijn; voor daden hadden we toen geen geld, maar we wilden toch beginnen te sparen. Zo kwam er een schoolvereniging, die niet veel anders deed dan $ 10 (tien dollar) innen van de leden en die op een bank zetten. En ik verzeker jullie, dat er ook wel eens twee keer om dat geld moest worden gevraagd. Nu kregen we net de begroting voor het jaar 1982/1983 en die beloopt $ 336.600,--. Daar zou toen ons verstand bij stil zijn blijven staan.
Begrijpelijk is er ook wel eens een tekort. Dat zou absoluut niet hoeven als iedereen die zich christen noemt dit ook met de dáád, in dit geval met de portemonnee, bewees.
Dat is dan even een donker wolkje. Maar zoals een spreuk in beppe haar huis ons vroeger verzekerde: achter de wolken schijnt de zon!
Nog even iets over onze school hier in Fruitland.
Het plaatsje heet zo, omdat het temidden van boomgaarden ligt. Appels, peren, perziken, kersen en druiven groeien hier in overvloed en is hier dan ook onbeschrijfelijk mooi in de eerste helft van mei als al die bomen in bloei staan.
Dit even terzijde. Nu dan de school. Die is opgericht in september van het jaar 1961. Toen was het schoolgeld $ 5 per week per gezin. De school had 3 lokalen, 3 onderwijzers en 101 leerlingen. In 1962 moesten er al 2 lokalen bij gebouwd worden en in 1965 weer. In 1973 werd er een voorraadkamer bij gebouwd plus een kamer voor de schoolverpleegster, die eens per maand de kinderen bezoekt, plus een klein kantoortje voor het hoofd vandde school.
In 1975 werd er een modern gymnastiek- en sportgebouw bij aangebouwd. Alles betaald door ouders en belangstellenden.

Nu in 1982 zijn er over de 200 leerlingen met 10 onderwijzers. Zullen ze blijven bestaan, onze christelijke scholen? Met Gods hulp zeker !!!

ISRAEL (3)

door W. v.d. Meulen

..... een land, waarin gij niet in armoede uw brood zult eten, waarin gij aan niets gebrek zult hebben; een land waarvan de stenen ijzer zijn en uit welks bergen gij koper zult houwen. Deut. 8:9.

Een woestijn bestaat, zoals vaak wordt gedacht, niet louter uit zand, doch ook uit stenen. In de Bijbel duiden vele gezegden op de aanwezigheid hiervan, zoals "steen des aanstoots" en "gij zult uw voet aan geen steen stoten".
In de gelijkenis van de zaaier wordt ook gesproken van zaad dat op een rotsachtige bodem viel.
De Joodse humor, als steeds enig in zijn soort, is ook aan de veelheid van stenen niet voorbij gegaan. Op een gegeven moment vroeg de gids ons of wij wel wisten, waarom er zoveel stenen in Israël lagen. "Wel", zei hij, "wanneer een Jood naar Israël emigreert valt hem bij aankomst een steen van het hart. Vandaar!"
Stenen van onderscheidene soort voor de bouw en de wegenaanleg worden in grote hoeveelheid gevonden. Veel groeven zijn in exploitatie, zoals in de bergen van Jeruzalem, in die van de Karmel en in de omgeving van Tel Aviv. In Galilea wordt ook zwarte bazaltsteen gevonden. In de zuidelijke Negev is nog niet lang geleden een zwarte marmersoort van fijne constructie gevonden, In Eilat bevindt zich graniet van goede kwaliteit, dat aldaar gezaagd en vandaar geëxporteerd wordt.
Als souvenir in ringen en hangertjes is heel bekend de sierlijke en groene Eilatsteen.
Veldspaat en kwarts, welke producten belangrijk zijn voor de keramische industrie, worden eveneens gevonden in de omgeving van Eilat.
IJzererts, blijkens onderzoek geschat op vele miljoenen tonnen, wordt gewonnen in de Negev en in Galilea.
In de Negev vindt men ook koper. In Timna, in het zuiden van deze woestijn en niet te verwarren met de plaats waar

de vrouw van Simson vandaan kwam, heeft men bij opgravingen smeltovens van ± 3.000 jaar geleden ontdekt t.w. uit de tijd van koning Salomo. Een grote smelt- en raffineringsfabriek is blootgelegd bij het ook in de Bijbel genoemde Ezeon-Geber (tegenwoordig Eilat geheten).

De Dode Zee. Hier ben ik ook enkele malen geweest, zowel aan de noordkant bij Jericho als aan de zuidkant bij Sodom.
Aan warmte geen gebrek. Het is er vaak tegen de 40 graden Celsius en soms zelfs er boven. De eerste keer dat ik hier was, ben ik op blotevoeten de zee ingegaan. Dit was echter niet te harden. Je trapt nl. op zoutkristaliseringen, die zo scherp zijn als naalden. Ik liet me dan ook meteen op het water vallen, zonder dat ik zonk. Je drijft nl. gewoon op het water; dit als gevolg van het hoge **zoutgehalte.**
De zee heeft deze merkwaardige naam gekregen omdat er niets in kan leven. Men heeft mij echter verteld, dat bij recente onderzoekingen een bacterie in deze zee is ontdekt, die zout water in zoet water omzet.
In de Bijbel treft men de naam "Dode Zee" niet aan.
Deze spreekt van "Zoutzee" en "Zee der vlakte" of ook wel van "Oostzee". In oude tijden heette deze, volgens Flavius Josephus: "Asfaltmeer". Asfalt wordt hier in grote hoeveelheden gevonden en wordt ook wel "jodenlijm" genoemd.
Volgens deze schrijver is asfalt niet alleen geschikt voor het breeuwen van schepen maar kan het ook aangewend worden voor genezing van het menselijk lichaam en daarom komt het voor in een groot aantal medicijnen.
De Bijbel leert niet, dat deze zee is ontstaan bij de ondergang van de steden Sodom en Gomorra. Bij de aardbeving in 1927 hier, zag men een verschijning als eens Abraham zag: "er ging een rook op gelijk de rook van een smeltoven".
Kort geleden stond ik in mijn woonplaats voor de etalage van een reformwinkel en zag dat men daar ook Dode Zee-zout te koop aanbood voor de behandeling van huidaandoeningen (o.a. puistjes). Even daarna, nog in dit jaar 1983, viel mijn oog op een artikel in de dagbladen over de behandeling van de acht bekende soorten van de huidziekte psoriasis. Volgens de directeur-arts van de betreffende kliniek aan de Dode Zee is niet het hoge zoutgehalte de oorzaak van de genezing, maar het hoge magnesium- en bitumengehalte in combinatie met de zonnestralen. Deze behandeling schijnt vaak resultaten op te leveren.

Wordt vervolgd

BLIKSEMLABORATORIUM

Het industriegebied van de Witwatersrand op het Transvaalse Hogeveld krijgt zo'n 70 onweersbuien per jaar; één van de streken met de hoogste bliksemfrequentie ter wereld.
Hoog op een heuvel aan de zuidkant van het terrein van de Raad voor Wetenschappelijk - en Nijverheidsonderzoek (CSIR) ten oosten van Pretoria staat een aluminium toren verankerd met kabels. Het lijkt op een toren voor telecommunicatie, maar het is in feite een gigantische bliksemafleider, die daar opgesteld is met het doel bliksem aan te trekken, erdoor getroffen te worden en deze inslag zo zorgvuldig mogelijk te registreren als het menselijk vernuft maar bedenken kan. Verder naar beneden bevindt zich een nieuw complex ter waarde van 7,5 miljoen gulden, dat deel uitmaakt van dit bliksemlaboratorium in de open lucht en dat gebruikt zal worden voor het meest geavanceerde bliksem- en hoogspannings-onderzoek tot dusverre ooit verricht, alsmede voor adviserende studies op contractuele basis.
Evenals hagel is bliksem in belangrijke mate van invloed op 's lands economie. De electriciteitsvoorziening en communicatiesystemen worden erdoor ontwricht, electrische apparatuur raakt onklaar en dit betekent het verlies van vele manuren in de industrie.
In zuidelijk Afrika varieert het aantal onweersdagen per jaar van minder dan vijf langs de westkust tot over de honderd in de bergstreken van Lesotho, zo'n 300 km. ten zuiden van Johannesburg. Het industriële complex van de Transvaal en van de Oranje-Vrijstaat krijgt jaarlijks meer dan 70 dagen met onweer en noteert de hoogste bliksemintensiteit van alle geïndustrialiseerde gebieden ter wereld.
Het systeem registreert naderende bliksem over afstanden van 20,10 en 5 km., alsmede de ontwikkeling van actieve donderwolken.

(Overgenomen uit Zuidafrikaanse Koerier)

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

POST & POSTZEGEL

In de Oudheid bestond er een staatspostdienst uitsluitend voor het overbrengen van belangrijke staatsboodschappen.
In de Middeleeuwen vervoerden ruiters en koetsiers berichten voor stadsbesturen en kloosters.
Rond het midden van de 15e eeuw ontwikkelde zich - zeer langzaam - een algemene postdienst.
Voordat de Engelsman Sir Rowland Hill zijn systeem van postzegels en postbezorging er in 1840 door kreeg was het maar een chaos op dat gebied. De tarieven zaten ingewikkeld in elkaar en als een poststuk maar een beetje verder van huis bezorgd moest worden kostte dat kapitalen.
Aan de ontvanger, want de postzegels waren onbekend en de afzender betaalde dus nooit een cent. Op de plaats van bestemming werd brief of pakje niet zelden geweigerd, omdat de ontvanger er het geld gewoon niet voor had.
De uitvinder van de postzegel zelf, geboren in december 1795 in het plaatsje Kidderminster, heeft de tijd nog meegemaakt dat zijn eigen moeder in paniek raakte als de postbode aan de deur klopte. Misschien is dat mede aanleiding voor Hill geweest om iets aan dat systeem te veranderen, want het was zelfs zó erg, dat een in Engeland werkende Ier zeker 20% van zijn loon apart moest leggen om een brief van thuis te kunnen betalen. Van jongsaf aan hield Hill zich bezig met de ingewikkeldste studies. Op zijn twaalfde jaar moet hij al voordrachten gehouden hebben over astronomie, navigatie en wiskunde. Hij schreef boeken over opvoeding en werkte aan een machine om wegen aan te leggen. Hij was de derde van zes zoons van een kopergieter. En intussen zette hij zijn plannen tot hervorming van de posterijen op papier. Hij verbeterde de fabricage van enveloppen en beschreef hoe volgens hem de posterijen moesten werken: ze moesten bedrukte stukjes papier verkopen die groot genoeg waren voor een stempel en aan de achterkant moesten kleven, zodat ze opgeplakt konden worden.
Voordat zijn "Penny Post", een zegel van één penny, voor alle binnenlandse post, er in 1840 doorkwam met steun van de jonge koningin Victoria kreeg hij in het begin nog heel wat kritiek te verduren. Brazilië was het eerste land dat drie jaar later het Engelse systeem overnam. Nauwelijks tien jaar daarna had de methode "Hill" ingang gevonden in vrijwel alle Westeuropese landen.
Sir Rowland Hill was 83 jaar, toen hij op 27 augustus 1879

overleed. Onder enorme belangstelling uit binnen- en buitenland werd hij in Westminster Abbey begraven, naast de uitvinder James Watt.

Rond 1900 werden de posterijen een staatsaangelegenheid. In 1875 verenigden de postbedrijven van de hele wereld zich in de Wereldpostvereniging.
Thans zijn de posterijen een staatsbedrijf. Geen andere ondernemer mag zich hiermee inlaten: het is een monopolie van de Staat.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-o-

Voorzitter:	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden, telefoon 058 - 122167
Secretaris-penningmeester:	C. v.d. Schoot Azn., Heerenhage 205, 8446 DE Heerenveen, telefoon 05130 - 24792
LEDEN	
H. Nijdam-Smit	Boerhaavelaan 113, 9728 LK Groningen, tel. 050 - 253701
W. Wijnia	Angelsloërdijk 225, Statenhoek, 7824 AH Emmen, tel. 05910 - 22068
J. de Vries-Draaisma	Joh. Winklerwei 445, 8915 EZ Leeuwarden, tel. 058 - 122621

POSTREKENING	82 67 24
REKENING RABOBANK	gironummer 81 46 57, rekeningnummer 32.64.65.308, beide ten name van Penningmeester Nijdamstra Stichting te Heerenveen
FAMILIEBLAD	"DE NIJDAMSTRA–TYNGE". lid/abonnee f. 16,– per jaar. (Vóór 31 maart betalen.) Halfjaarlijks f. 8,– mits betaling plaats vindt vóór 31 januari/juli. Donateurs/leden f. 8,– per jaar. Dezelfde voorwaarden als hierboven vermeld.
REDAKTIE	T. Nijdam, Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden

BIJ ONBESTELBAARHEID GAARNE RETOUR AAN: Coornhertstraat 12, 8913 HK Leeuwarden. (zo mogelijk opgave van nieuw adres.)